

عرفی شیرازی

سید محمد ملقب به جمال الدین فرزند زین العابدین متخلص به عرفی در سال ۹۶۴ در شیراز به دنیا آمد. اجداد او همه از بزرگان زمان خود بودند. عرفی در جوانی به هندوستان رفت و در آنجا ساکن شد. او یکی از مبتکران سبک هندی است. عرفی در سال ۹۹۹ در لاهور هندوستان درگذشت. نوشته‌اند که ۱۹۵ سال پس از مرگ او استخوانهای او را از لاهور به نجف بردند و در آنجا به خاک سپردند.

مو به مویم دوست شد ترسم که استیلائی عشق

یک انا الحق گوی دیگر بر سر دار آورد

عرفی شیرازی از بزرگ‌ترین شاعران قرن دهم بود. همانطور که اشاره شد عرفی از مبتکران سبک معروف به هندی است و به همین سبب دیوان اشعار او همواره در ایران و هندوستان و ترکیه، رواج فوق‌العاده داشته و عده زیادی از شعرای سبک هندی از قصاید و غزلیاتش تقلید کرده‌اند. عرفی نزدیک به پنج هزار بیت قصیده و غزل دارد. او مشغول تقلید از شیوه خمسه نظامی بود، اما مرگ مجالش نداد و تنها مثنویهای ناتمامی، یکی به تقلید از مخزن الاسرار نظامی به نام «مجمع‌الابکار» و دیگر «فرهاد و شیرین» به تقلید از خسرو و شیرین و نیز «ساقی‌نامه‌ای» از او باقی مانده است. مثنویاتش در مجموع شامل دو هزار بیت است، اما در میان اشعار عرفی